

1901000103040072
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (SECOND YEAR) (THIRD SEMESTER)
ECONOMICS - VI - LEVEL 4
ભારતીય અર્થતંત્ર (INDIAN ECONOMY)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF ARTS (SECOND YEAR) (THIRD SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject: **ECONOMICS - VI - LEVEL 4 ભારતીય અર્થતંત્ર (INDIAN ECONOMY)**
 - c. Subject Code No: **1901000103040072**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

15

Select the correct option from the given options.

1. માનવીમાં રહેલી શારીરિક અને માનસિક શક્તિઓને શું કહેવામાં આવે છે?

(A) ભૌતિક મૂડી

(B) નાણાકીય મૂડી

(C) માનવ મૂડી

(D) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં

What are the physical and mental powers of a human being called?

(A) Physical capital

(B) Financial capital

(C) Human capital

(D) None of the above

2. માનવ વિકાસ આંકના નિર્દેશક અપેક્ષિત આયુષ્યનું ન્યૂનતમ મૂલ્ય કેટલું છે?

(A) શૂન્ય વર્ષ

(B) 25 વર્ષ

(C) 50 વર્ષ

(D) 100 વર્ષ

What is the minimum value of life expectancy, an indicator of human development index?

- (A) Zero years (B) 25 years
(C) 50 years (D) 100 years

3. _____ ના મતે કોઈ પણ દેશનો આર્થિક વિકાસ મહદંશે જે તે દેશમાં ઉપલબ્ધ પ્રાકૃતિક સાધનોની પ્રાપ્યતા પર આધાર રાખે છે.

- (A) જેકોબ વાઈનર (B) વિલિયમ બોમલ
(C) આર્થર લેવિસ (D) સાયમન ક્રુઝનેટ

According to _____ the economic development of any country depends on the availability of natural resources in that country.

- (A) Jacob Weiner (B) William Bommel
(C) Arthur Lewis (D) Simon Cruznet

4. રાષ્ટ્રીય પડતર જમીન વિકાસ બોર્ડની સ્થાપના કઈ સાલમાં કરવામાં આવી છે?

- (A) 1959 (B) 1995
(C) 1999 (D) 1895

In which year was the National Wasteland Development Board established?

- (A) 1959 (B) 1995
(C) 1999 (D) 1895

5. જ્યારે મધ્યસ્થ બેંક ખુલ્લા બજારમાં જામીનગીરીઓની ખરીદી કરે છે ત્યારે ચલણી નાણાંના પુરવઠામાં કેવા ફેરફાર થાય છે?

- (A) ચલણી નાણાંના પુરવઠામાં વધારો થાય છે.
(B) ચલણી નાણાંના પુરવઠામાં ઘટાડો થાય છે.
(C) ચલણી નાણાંનો પુરવઠો સ્થિર રહે છે.
(D) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં.

What changes occur in the supply of currency when the central bank purchases securities in the open market?

- (A) The supply of currency increases.
(B) The supply of currency decreases.
(C) The supply of currency remains stable.
(D) None of the above.

6. "Central Banking in under developed money market"- આ પુસ્તક કયા અર્થશાસ્ત્રીનું છે?

- (A) ક્રાઉથર (B) સાયમન ક્રુઝનેટ
(C) આલ્ફ્રેડ માર્શલ (D) એસ.એન. સેન

"Central Banking in under developed money market" - This book belongs to which economist?

- (A) Crowther (B) Simon Cruznet
(C) Alfred Marshall (D) S.N. Sen

7. સરકાર દ્વારા વસ્તુઓ અને સેવાઓ પાછળ જે ખર્ચ થતો હોય તેના કરતા ઓછી કિંમતે સમાજને પૂરી પાડવામાં આવે ત્યારે કુલ ખર્ચ અને કિંમત વચ્ચેના તફાવતને શું કહેવાય છે?

- (A) લોન (B) કરવેરા
(C) જાહેર દેવું (D) સબસીડી

What is the difference between the total cost and the price when the goods and services are provided to the society at a lower price than what is spent by the government?

- (A) Loan (B) Taxation
(C) Public debt (D) Subsidies

8. ભારતમાં નાણાંપંચની નિમણુક કોણ કરે છે?

- (A) રીઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાના ગવર્નર (B) રાષ્ટ્રપતિ
(C) વડાપ્રધાન (D) નાણાંમંત્રી

Who appoints the Finance Commission in India?

- (A) Governor of the Reserve Bank of India (B) The President
(C) Prime Minister (D) Minister of Finance

9. જ્યારે કંપનીઓ પ્રથમ વખત શેરબજારમાં પોતાની કંપનીઓના શેર જાહેર જનતાને અમુક ચોક્કસ કિંમતે વેચવા માટે મુકે તેને કયો બજાર કહેવાય છે?

- (A) પ્રાઇમરી માર્કેટ (B) સેકન્ડરી માર્કેટ
(C) વિદેશી વિનિમય બજાર (D) ઉપરનામાંથી કોઈ નહીં

When a company first puts its shares in the stock market to sell to the public at a certain price, what market is it called?

- (A) Primary market (B) Secondary market
(C) Foreign exchange market (D) None of the above

10. માનવ વિકાસ એ _____ છે.

- (A) સાધન (B) સાધ્ય
(C) યંત્રવત્ પ્રક્રિયા (D) ઉપરના તમામ

Human development is _____.

- (A) Tool (B) Curable
(C) Mechanical processing (D) All of the above

11. સબસીડીના બદલે રોકડ રકમની પ્રત્યક્ષ તબદીલી યોજના _____ વર્ષથી શરૂ કરવામાં આવી છે.

Direct cash transfer scheme in lieu of subsidy has been started from _____ year.

12. ONGC નું પૂરું નામ _____ છે.

The full name of ONGC is _____

13. ભારતમાં વસ્તુઓ અને સેવાઓ પરના વેરાનો અમલ _____ વર્ષથી શરૂ થયો છે.

Implementation of Goods and Services Tax in India has started from _____ year.

14. માનવ વિકાસ અહેવાલનું પ્રકાશન _____ દ્વારા કરવામાં આવે છે.

The Human Development Report is published by _____.

15. ભારતમાં માથાદીઠ વન વિસ્તાર _____ હેક્ટર જેટલો છે.

The per capita forest area in India is _____ hectares.

Q.2 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

10

Answer the following questions briefly.

1. માનવ-મૂડીરોકાણના ખ્યાલને વિકસાવવામાં કયા અર્થશાસ્ત્રીઓનો ફાળો નોંધપાત્ર છે?
Which economists contributed significantly to developing the concept of human capital?
2. રાષ્ટ્રીય વનનીતિ-1952 અનુસાર કુલ ભૌગોલિક વિસ્તારનો કેટલો ભાગ વન વિસ્તાર હેઠળ હોવો જોઈએ?
How much of the total geographical area should be under forest area as per National Forest Policy-1952?
3. HPI અને GDI નું પૂરું નામ આપો.
Write full name of HPI and GDI.
4. મૂડીબજાર એટલે શું?
What is Capital Market?
5. સંકીર્ણ નાણું (M₁) એટલે શું?
What is meant by narrow money (M₁)?

Q.3 માનવ વિકાસના ઘટકો અને માનવ વિકાસ આંકનું માપન વિગતવાર સમજાવો. **13**
Explain in detail the components of human development and measurement of Human Development Index.

અથવા

OR

સબસીડી એટલે શું? ભારતમાં સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી સબસીડીનું વર્ગીકરણ વિગતવાર સમજાવો. **13**
What is subsidy? Explain in detail the classification of subsidies given by the government in India.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) **12**
Write short notes: (any two)

1. ભારતમાં મત્સ્ય સંસાધન
Fisheries Resources in India
2. ઉચ્ચ શક્તિશાળી નાણાંનો ખ્યાલ
Concept of High-Powered Money
3. નાણાંબજારનું મહત્વ
Importance of Money Market
4. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યો વચ્ચેના નાણાંકીય સાધનોની વહેંચણી
The sharing of financial resources between the Center and the States in India
